

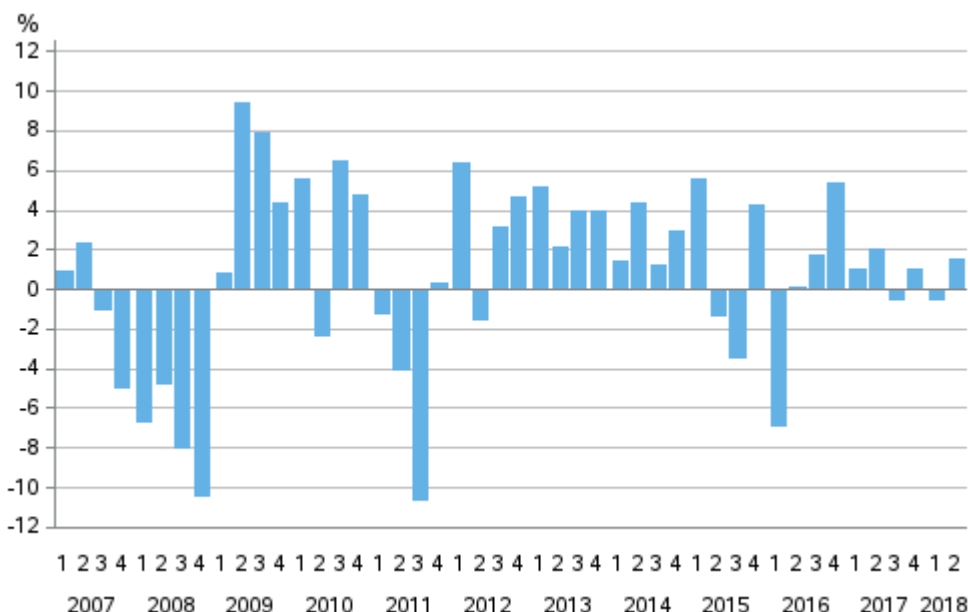
Rahoitustilinpito

2018, 2. vuosineljännes

Kotitalouksien nettorahoitusvarat kasvoivat hieman vuoden 2018 toisella neljänneksellä

Kotitalouksien rahoitusvarat kasvoivat 5,5 miljardia euroa vuoden 2018 toisen neljänneksen aikana. Neljänneksen lopussa kotitalouksilla oli rahoitusvaroja kuten talletuksia, osakkeita ja sijoitusrahasto-osuuksia 307,6 miljardin euron arvosta. Velkaa kotitalouksilla oli samaan aikaan 166,7 miljardia euroa, jossa oli lisäystä edelliseen neljännekseen 3,3 miljardia. Näiden muutosten seurauksena kotitalouksien rahoitusvarojen ja velkojen erotus eli nettorahoitusvarat kasvoivat huhti–kesäkuussa 2,2 miljardilla 140,9 miljardiin euroon. Tiedot käyvät ilmi Tilastokeskuksen rahoitustilinpitotilastosta.

Kotitalouksien nettorahoitusvarojen muutos edellisestä neljänneksestä

Osaketuotot kartuttivat kotitalouksien käyttötilejä

Kotitaloudet lisäsivät sijoituksiaan rahoitusvaroihin nettomääräisesti 3,6 miljardilla eurolla vuoden 2018 toisen neljänneksen aikana. Varoja virtasi etenkin käyttötileille, muihin siirtokelpoisiin talletuksiin ja

lompakoihin mm. yritysten keväisen osingonmaksun ansiosta, nettomääräisesti 2,7 miljardia euroa. Hallussapitovoittoja kotitalouksille kertyi osakkeista ja osuuksista 1,8 miljardin euron arvosta ja sijoitusrahasto-osuuksista 0,4 miljardia. Muutokset useimmissa muissa rahoitusvaateissa jäivät vähäisiksi.

Kotitalouksien velkaantumisaste 128,7 prosenttia

Kotitalouksilla oli asuntolainoja ja muuta lainavelkaa kesäkuun lopussa 151,4 miljardia euroa, jossa oli lisäystä edelliseen neljännekseen 2,6 miljardia. Kotitalouksien velkaantumisasteeksi saatiin 128,7 prosenttia. Velkaantumisaste lasketaan suhteuttamalla kotitalouksien lainavelat neljänneksen lopussa edeltävien neljän vuosineljänneksen yhteenlaskettuun käytettävissä olevaan tuloon.

Yritysten velkarahoitus kasvoi huhti-kesäkuussa

Yritysten velkarahoitus kasvoi 4,3 miljardilla eurolla vuoden 2018 toisella neljänneksellä 249,6 miljardiin euroon. Velkarahoitukseen lasketaan mukaan yritysten liikkeeseen laskemat yritystodistukset ja muut velkapaperit sekä yritysten lainavelat. Velkapaperimuotoinen rahoitus lisääntyi 1,4 miljardia euroa ja nousi 31,7 miljardiin euroon. Yritysten lainavelat kasvoivat 2,9 miljardilla 217,9 miljardin euron tasolle. Yrityssektori on tässä yhteydessä rajattu niin, ettei se sisällä rahoitus- ja vakuutuslaitoksia eikä asunto-osakeyhtiöitä tai muita asuntoyhteisöjä.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Yritysten (S.111) velat, milj. euroa.....	4
Liitetaulukko 2. Kotitalouksien velkaantumisaste.....	4

Kuviot

Liitekuviot

Liitekuvio 1. Kotitalouksien rahoitusvarat.....	5
Liitekuvio 2. Kotitalouksien sijoitukset talletuksiin, noteerattuihin osakkeisiin ja rahastoihin.....	5
Liitekuvio 3. Kotitalouksien velkaantumisaste.....	6
Tietojen tarkentuminen.....	7
Laatuseloste: Rahoitustilinpito.....	8

Liitetaulukot

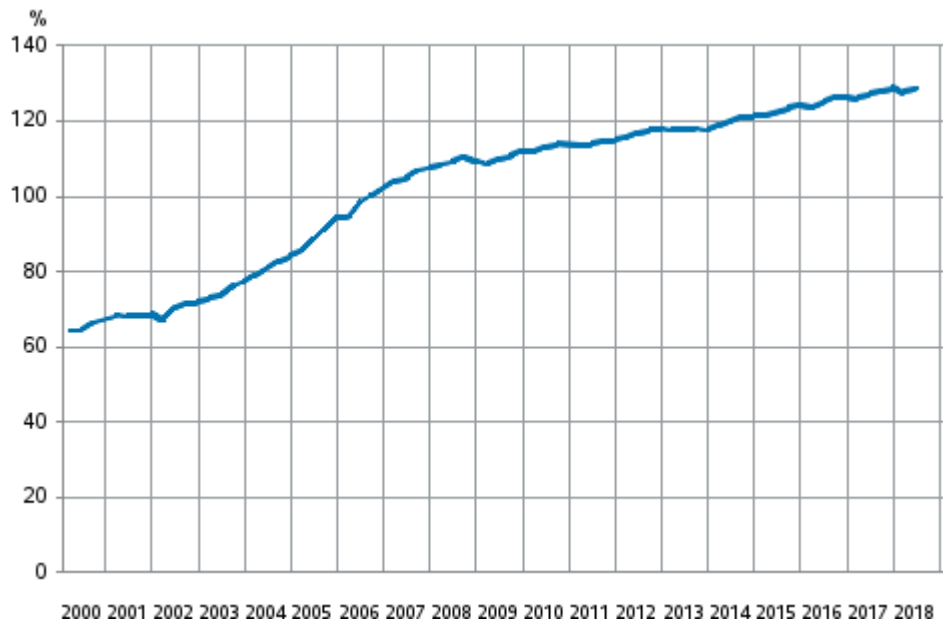
Liitetaulukko 1. Yritysten (S.111) velat, milj. euroa

Rahoitusvaade	Neljännes								
	2016/II	2016/III	2016/IV	2017/I	2017/II	2017/III	2017/IV	2018/I	2018/II
Velat yhteensä	622 467	635 605	640 528	645 381	662 653	678 568	675 922	687 251	703 009
Rahamarkkinainstrumentit	4 922	4 441	3 376	4 051	4 690	4 643	3 664	4 468	5 302
Joukkovelkakirjalainat	27 168	27 409	28 242	26 630	26 515	27 275	26 453	25 799	26 349
Lainat	204 643	201 036	197 432	200 815	204 198	207 580	210 986	214 977	217 925
Noteeratut osakkeet	151 931	165 622	170 661	174 900	185 246	192 126	184 174	187 890	198 827
Noteeraamattomat osakkeet ja muut osuudet	171 427	174 574	179 443	180 555	182 681	186 979	189 512	190 717	191 687
Johdannaiset	6 274	6 400	5 327	1 486	1 508	1 418	1 472	1 575	1 724
Muut velat	56 102	56 123	56 047	56 944	57 815	58 547	59 661	61 825	61 195
Nettorahoitusvarat	-240 772	-259 700	-258 774	-261 406	-273 813	-282 157	-273 132	-282 491	-300 783

Liitetaulukko 2. Kotitalouksien velkaantumisaste

Vuosi/Neljännes	Käytettävissä oleva tulo (neljän ed. neljänneksen summa), milj. euroa	Lainavelka, milj. euroa	Josta yhtiölainat, milj. euroa	Velkaantumisaste, %
2000	63 038	42 576	3 013	67,5
2001	66 681	45 795	2 679	68,7
2002	70 072	50 546	3 299	72,1
2003	73 670	57 018	3 772	77,4
2004	77 139	65 019	4 756	84,3
2005	78 878	74 527	5 332	94,5
2006	81 983	84 008	6 042	102,5
2007	86 599	93 210	6 682	107,6
2008	91 415	100 057	6 778	109,5
2009	94 276	105 399	7 088	111,8
2010	98 392	112 021	7 746	113,9
2011	102 802	118 264	8 393	115,0
2012	105 465	124 520	9 536	118,1
2013	108 412	127 759	11 058	117,8
2014	108 983	132 423	12 950	121,5
2015	110 863	137 724	15 020	124,2
2016/I	111 698	138 203	15 219	123,7
2016/II	111 963	140 160	15 596	125,2
2016/III	112 330	141 863	16 260	126,3
2016/IV	112 985	142 691	16 693	126,3
2017/I	113 506	143 307	17 144	126,3
2017/II	114 045	145 115	17 607	127,2
2017/III	114 879	146 926	18 216	127,9
2017/IV	115 160	148 448	18 934	128,9
2018/I	116 491	148 830	18 959	127,8
2018/II	117 668	151 418	19 313	128,7

Liitekuvio 3. Kotitalouksien velkaantumisaste

Tietojen tarkentuminen

Sektoreiden rahoitusvarojen tarkentuminen ensijulkaisusta, milj. euroa

		Tuorein julkistus 28.9.2018	1. julkistus	Tarkentuminen
S.11 Yritykset	2017/III	395 658	396 159	-501
	2017/IV	401 891	394 719	7 172
	2018/I	403 122	403 997	-875
S.12 Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	2017/III	882 505	878 882	3 623
	2017/IV	847 922	843 004	4 918
	2018/I	878 359	874 216	4 143
S.13 Julkisyhteisöt	2017/III	295 336	295 218	118
	2017/IV	302 199	301 930	269
	2018/I	304 091	303 649	442
S.14 Kotitaloudet	2017/III	299 787	304 949	-5 162
	2017/IV	302 371	307 894	-5 523
	2018/I	302 131	305 748	-3 617
S.15 Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	2017/III	23 661	23 674	-13
	2017/IV	23 638	23 618	20
	2018/I	23 525	23 068	457
S.2 Ulkomaat	2017/III	644 229	616 842	27 387
	2017/IV	622 878	603 455	19 423
	2018/I	648 513	632 364	16 149

Sektoreiden velkojen tarkentuminen ensijulkaisusta, milj. euroa

		Tuorein julkistus 28.9.2018	1. julkistus	Tarkentuminen
S.11 Yritykset	2017/III	696 998	682 647	14 351
	2017/IV	694 245	672 101	22 144
	2018/I	706 028	691 207	14 821
S.12 Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	2017/III	872 691	862 247	10 444
	2017/IV	840 730	837 112	3 618
	2018/I	877 753	873 521	4 232
S.13 Julkisyhteisöt	2017/III	166 074	164 487	1 587
	2017/IV	171 061	171 008	53
	2018/I	171 161	170 817	344
S.14 Kotitaloudet	2017/III	161 661	159 143	2 518
	2017/IV	162 895	160 559	2 336
	2018/I	163 386	162 412	974
S.15 Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	2017/III	3 608	2 665	943
	2017/IV	3 462	2 561	901
	2018/I	3 384	2 553	831
S.2 Ulkomaat	2017/III	640 144	644 535	-4 391
	2017/IV	628 506	631 279	-2 773
	2018/I	638 029	642 532	-4 503

Laatuseloste: Rahoitustilinpito

1. Tilastotietojen relevanssi

Rahoitustilinpito on osa kansantalouden tilinpidon järjestelmää. Se kuvaa kansantalouden kaikkien sektoreiden rahoitustaseita sekä virtoja, joihin kuuluvat rahoitustaloustoimet ja muut muutokset.

Rahoitustaseet ovat tilastointijakson lopun rahoitussaamisten ja velkojen kantoja. Rahoitustaloustoimet puolestaan ovat tilastointijakson aikana tehtyjä taloustoimia, kuten ostoja, myyntejä ja kuoletuksia, jotka vaikuttavat rahoitustaseisiin. Rahoitustilinpito on keskeinen tilasto rahapolitiikan ja rahoitusmarkkinoiden vakauden seurannan kannalta. Tilastokeskus julkaisee kaikki sektorit kattavan rahoitustilinpitotilaston lisäksi neljännesvuosittain erikseen tietoja [julkisyhteisöjen rahoitustilinpidosta](#).

Tilasto laaditaan Euroopan tilinpitojärjestelmän (EKT 2010) edellyttämällä ja siten kansainvälisesti vertailukelpoisella tavalla. Euroopan tilinpitojärjestelmä on kuvattu käsikirjassa EKT 2010, Euroopan unionin tilastotoimisto Eurostat, 2010. Käsikirjan luvuissa 5-7 käsitellään rahoitustilinpitoa.

Rahoitustilinpidossa noudatetaan talousyksiköiden luokittelussa institutionaalista sektoriluokitusta (Sektoriluokitus 2012).

Rahoitustilinpidon neljännesvuositietojen tuotanto perustuu Euroopan keskuspankin suuntaviivoihin (EKP/2013/24). Vuositietojen tuotanto perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (549/2013) sekä tähän asetukseen liittyvään tietojen lähettämishjelmaan.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Rahoitustilinpito on pääasiassa muista tilastoista johdettu tilasto. Tilaston laadinnassa käytetään lähteinä paitsi rahoitustilastoja myös muita sektori- tai vaadekohtaisia tase- ja virtatietoja sisältäviä tilastoja ja aineistoja. Suurin osa tietolähteistä on saatavissa neljännesvuosittain, mutta joitakin lähteitä on käytettävissä vain vuositasoisina. Lähdetiedot sovitetaan yhteen tasapainotetuksi kokonaisuudeksi.

Tärkeimmät tietolähteet

Rahalaitosaineisto

Suomen Pankin rahalaitosaineistosta saadaan rahalaitosten tase- ja virtatiedot neljänneksittäin.

Sijoitusrahastoaineisto

Suomen Pankin sijoitusrahastoaineistosta saadaan sijoitusrahastojen ja pääomarahastojen arvopaperisalkun rakenne ja rahasto-osuuksien omistajasektorijakauma neljänneksen lopussa. Lisäksi saadaan tiedot sijoitusrahastojen arvopaperisalkkuun liittyvistä virroista neljänneksen aikana.

Maksutase

Tilastokeskus laatii Suomen maksutasetilaston, joka on rahoitustilinpidon tärkein ulkomaat-sektorin tietolähde. Maksutasetilastossa kuvataan kansantalouden ulkoista tasapainoa eli kotimaan ja muun maailman välisiä taloussuhteita. Maksutasetilaston kirjaukset ovat yhtenevät kansantalouden tilinpidon periaatteiden kanssa.

Arvopaperitilasto

Velkapapereiden ja noteerattujen osakkeiden laskentaan käytetään Suomen Pankin arvopaperitilastoa (Securities holdings statistics). Tilasto sisältää kunkin sektorin hallussapitämät arvopaperit neljänneksen lopussa sekä neljänneksen aikaiset rahoitustaloustoimet. Arvopaperitilaston luokitukset vastaavat rahoitustilinpidon luokituksia.

Solvensi II

Finanssivalvonnan ja Suomen Pankin neljännesvuosittainen Solvenssi II -aineisto on rahoitustilinpidon kannalta merkittävä tietolähde vakuutuslaitosten tilastoinnissa.

Valtion liikekirjanpito

Valtion liikekirjanpito pitää sisällään valtion virastojen ja rahastojen kirjanpidon. Liikekirjanpidon tasetilejä käytetään päätietolähteenä valtion rahoitustilien laadinnassa. Neljännesvuositaseista aineistoa ylläpitää Valtiokonttori.

Valtiokonttorin velkaraportit

Valtion velan laskenta perustuu suurelta osin Valtiokonttorin julkaisemaan valtion velkaraporttiin. Neljännesvuosittain saatava raportti sisältää tietoa nimellis- ja markkinahintaisesta velasta ja valtion johdannaisista.

Kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain

Paikallishallinnon tärkein tietolähde on vuodesta 2013 lähtien ollut Tilastokeskuksen tilasto ”Kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain”, joka kuvaa Suomen kuntien ja kuntayhtymien talouden kehitystä Manner-Suomessa vuosineljänneksittäin talousarvioiden toteutumisen mukaisesti. Tilasto sisältää tietoja kuntien ja kuntayhtymien velasta ja eräistä saamisista vaateittain. Tilasto perustuu otokseen 1.-3. neljänneksen osalta. Neljänneksen tiedot kattavat kaikki kunnat ja kuntayhtymät.

Kuntien taloustilasto

Paikallishallinnon toinen tietolähde on Tilastokeskuksen tuottama tilasto ”Kuntien ja kuntayhtymien talous ja toiminta”, joka sisältää vuositietoja kuntien ja kuntayhtymien menoista ja tuloista, varoista ja veloista sekä toiminnasta. Kuntien ja kuntayhtymien sekä niiden liikelaitosten tasetietoja ja rahoituslaskelmatietoja käytetään rahoitustilinpidoon laadinnassa.

Työeläkelaitosten varatiedonkeruu

Työeläkelaitosten tärkein tietolähde on Tilastokeskuksen ja Työeläkevakuuttajat TELA ry:n yhteistiedonkeruu työeläkelaitosten varoista. Neljännesvuosittainen tiedonkeruu alkoi vuoden 2016 ensimmäisen neljänneksen tiedoilla ja siihen vastaavat pakollista työeläkevakuuttamista hoitavat eläkeyhtiöt, kassat, säätiöt ja erityislaitokset sekä Keva, Valtion Eläkerahasto, Kirkon eläkerahasto, Kela ja Suomen Pankki. Tiedusteltava sisältö kattaa yksiköiden rahoitusvarat, muut varat sekä joitain tietoja niiden velasta. Tiedot kattavat jaottelun varatyyppeihin ja vastinsektoreihin sekä ulkomaisten erien osalta maajaottelun. Taseiden lisäksi kysytään myös virtatietoja.

Yritysten rakennetilasto

Yrityssektorin rahoitustaseen päätietolähde on Tilastokeskuksen yritysten rakennetilaston tietokanta, joka sisältää yritysten tilinpäätöstietoja. Rakennetilaston tasetietojen kautta saadaan koko sektorille määrättyä kirjanpitoarvoiset rahoitusvarojen ja -velkojen kokonaissuureet sekä jonkin verran vaadekohtaista tietoa. Yritysten rakennetilaston tiedot ovat vuositasoisia. Rahoitustilinpidoon tuoreimpia neljänneksiä laskettaessa vuositason tietoja käytetään estimaatteina ja muun laskennan pohjatietoina.

Yhteenvetoprosessi

Rahoitustilinpito on tasapainotettu tilastojärjestelmä, joten sektorikohtaiset lähdetiedot täytyy sovittaa yhteen. Yhteensovitus tehdään vastinsektoreittain vaade vaateelta niin, että kullekin sektorin saamis- ja velkaerälle löytyy vastinkirjaus toisen sektorin saamisissa/veloissa. Poikkeavat tiedot arvioidaan ja sovitetaan yhteen. Lähdeaineisto analysoidaan samalla tarkasti ja mahdolliset yhteensopimattomuudet tulevat esiin. Lopullisen tiedon valinnassa painotetaan luotettavuutta ja systemaattista tietolähteiden käyttöä sekä sektorin rahoitustaseen kokonaisuutta (rahoitusvarojen tai velkojen yhteissummia). Yhteenvedossa osa tiedoista, joille ei ole suoraa tietolähdettä, lasketaan vastinsektoritietojen perusteella. Esimerkiksi suuri osa kotitaloussektorin tiedoista perustuu vastinsektoritietoihin.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Rahoitustilinpito on pääasiassa muista tilastoista johdettu tilasto. Siksi lähdetilastojen laadulla on ratkaiseva merkitys tilaston luotettavuuden kannalta. Koska lähdetilastoja on erityyppisiä, epävarmuustekijöitäkin on monenlaisia.

Oman haasteensa rahoitustilinpidoon laadintaan tuovat lähdetilastojen poikkeamat kansantalouden tilinpidoon määrittelyistä. Poikkeamat koskevat etenkin rahoitusvarojen arvostusperiaatetta sekä vaateiden ja

tilastoyksikköjen luokituksia. Rahoitustaloustoimista (virroista) on lisäksi joissain aineistoissa vain niukasti tietoa, jolloin tietoja on estimoitava esimerkiksi taseiden muutoksen avulla.

Yhteenvetoprosessissa sektorikohtaiset tiedot sovitetaan yhteen tasapainotetuksi kokonaisuudeksi. Prosessissa arvioidaan vaihtoehtoisten tietolähteiden luotettavuutta. Näin voidaan hallita epävarmuustekijöitä ja paljastaa virhelähteitä. Yhteenveto onkin keskeisessä roolissa tilaston luotettavuuden kannalta.

Yksi keino arvioida rahoitustilinpidon tarkkuutta on tarkastella rahoitustilejä suhteessa kansantalouden reaalitylinpidon kirjauksiin. Nettoluotonanto on (reaali)sektoritilien tasapainoerä, jonka tulee täsmätä rahoitustilien sisältämään nettorahoitustaloustoimet-erään. Poikkeamaa kutsutaan tilastolliseksi eroiksi, jota voidaan tarkastella sektorikohtaisesti. Monissa muissa maissa tilastollista eroa ei näytetä, vaan tilit pakotetaan tasapainoon.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus

Rahoitustilinpidon neljännesvuositiedot julkaistaan noin kolmen kuukauden viiveellä. Tällöin päivitetään aina myös vuositason StatFin-tietokantaa. Rahoitustilinpidon vuosijulkaisu tuotetaan tilastovuodesta 2017 alkaen noin 9 kuukauden viiveellä syyskuussa. Vuosijulkaisun laadinnan aikaan on edellisvuoden osalta käytettävissä kattavammat lähteet kuin neljännesvuositietoja aiemmin laadittaessa.

Menetelmämuutoksista yms. johtuvia aikasarjakorjauksia tehdään tarvittaessa pitkällekin taaksepäin ja niistä johtuen luvut voivat muuttua merkittävästi. Tilastokeskuksen seuraavien julkistusten tarkat julkistamispäivät löytyvät tämän sivuston kohdasta Tulevat julkistukset.

5. Tietojen saatavuus

Rahoitustilinpito julkaistaan viisi kertaa vuodessa Tilastokeskuksen verkkosivuilla. Neljännesvuosittaiset aikasarjat ovat saatavilla verkkosivuilla vuoden 1997 viimeisestä neljänneksestä alkaen. EKT 2010:n mukaiset vuosisarjat ovat saatavilla vuodesta 1995 alkaen. Vuosilta 1970-1994 on saatavissa vuositasoisia tasesarjoja, jotka eivät ole EKT 2010:n mukaisia.

Euroopan keskuspankki julkaisee neljänneksittäin kansallisiin rahoitustilinpitoihin pohjautuvan euroalueen rahoitustilinpidon sekä kansallisia rahoitustilinpidon tietoja omilla verkkosivuillaan.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Rahoitustilinpidon aikasarjojen tiedot ovat pääosin vertailukelpoisia vuodesta toiseen. Vapaaehtoiset eläkerahastot siirrettiin työeläkelaitoksista vakuutuslaitoksiin vuodesta 2000 alkaen, mikä tuo katkoksen aikasarjoihin. Tietolähteiden muutokset vaikuttavat myös tietojen vertailtavuuteen. Esimerkiksi yrityssektorin laskentaan käytetyt tietolähteet ovat tulleet kattavammiksi matkan varrella.

Vuosien 1970–1994 taseaikasarjat poikkeavat EKT 2010:n mukaisista aikasarjoista merkittävästi kattavuuden, yksiköiden luokittelun, varojen arvostuksen sekä laadintamenetelmien osalta. Tärkeimmät poikkeamat ovat:

- Henki- ja eläkevakuutusäästöjä ja muita vakuutussaamisia ei ole tilastoitu rahoitusvaroina.
- Johdannaisia ei ole tilastoitu.
- Osakkeet ja muut arvopaperit on arvostettu pääsääntöisesti nimellisarvoon tai muuhun kirjanpitoarvoon.
- Osakkeiden ja osuuksien osalta kattavuus on puutteellinen.
- Muihin saamisiin ja velkoihin (AF.8) on luettu eriä, joita ei ole voitu kohdentaa muihin vaateisiin.
- Työeläkelaitokset on luokiteltu vakuutuslaitoksiin (S.128).
- Kotitalouksia palvelevat voittoja tavoittelemattomat yhteisöt sisältyvät yrityssektoriin (S.11).
- Sektori S.124+S.125+S.126 sisältää myös muut luottolaitokset kuin pankit.
- Vuosina 1970–1975 valtion liikelaitokset sisältyvät valtiosektoriin.
- Kotitalouksien ja yritysten tiedot perustuvat osittain arvioihin.
- Yrityssektorin sisäisten saamisten ja velkojen kattavuus on puutteellinen.

7. Eheys ja yhtenäisyys

Rahoitustilinpidoon neljännesvuositiedot ja vuositiedot laaditaan samassa prosessissa ja ne ovat keskenään täysin yhtenevät.

Tilastokeskus laatii ja julkaisee [julkisyhteisöjen rahoitustilinpitoa](#) neljännesvuosittain kolmen kuukauden viiveellä. Myös Rahoitustilinpitoilasto sisältää julkisyhteisöjen tiedot ja ne ovat täysin yhtenevät julkisyhteisöjen rahoitustilinpidoon tietojen kanssa. Tilastojen julkaisutarkkuus ei kuitenkaan kaikilta osin ole sama, vaan julkisyhteisöjen rahoitustilinpito esittää julkisyhteisöjen tiedot tarkemmalla tasolla kuin rahoitustilinpito.

Rahoitustilinpito koostuu monien eri lähdetilastojen tiedoista. Käsitteelliset poikkeamat ja tasapainotus aiheuttavat sen, ettei tilasto ole kaikilta osin täysin yhtenevä lähdetilastojen kanssa. Tietojen vertaaminen lähdetilastojen tietoihin ei myöskään näistä syistä aina ole mielekästä.

Lisätietoja

Henna Laasonen 029 551 3303
Vastaava tilastojohtaja:
Ville Vertanen

rahoitus.tilinpito@tilastokeskus.fi
<http://tilastokeskus.fi/til/rtp/index.html>
Lähde: Rahoitustilinpito, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1795-4886 (pdf)